

KADIN VE AİLE

<"xml encoding="UTF-8?">

Bismillahirrahmanirrahim

FIKHÎ HÜKÜMLER AÇISINDAN KADIN VE ERKEK ARASINDAKİ FARKLILIKLAR VE HİKMETLERİ

İslâm fıkıhında çoğu hükümlerde kadın ve erkek arasında herhangi bir fark söz konusu değildir. Ancak çok az bir bölümünde bazı farklılıklar mevcuttur ki bunların da her birisinin kendine göre sebebi, felsefesi ve hikmeti vardır.

Bunların büyük bir kısmının felsefe ve hikmeti bize bellidir; ancak bazılarının felsefesi henüz açıklık kazanmamıştır. Fakat bunlar hikmet sahibi Hak Teâlâ'dan sadır olduğu için biz, onların mutlaka bir hikmetinin bulunduğunu, ne var ki bazı nedenlerden dolayı bize açıklanmadığını veya açıklanıp da bizim elimize ulaşmadığını bildiğimiz için onlara teslim olup amel etmeğe mükellefiz. Biz bu dersimizde bu farklılıkların bir kısmına değinip, mümkün merteye bazılarının felsefe ve hikmetini de kısaca ortaya koymaya çalışacağız, inşaallah.

BULUĞ VE MÜKELLEFİYET ÇAĞI:

1- Kadın ve erkek arasında hüküm açısından söz konusu olan ilk farklılık, buluş ve mükellefiyete çağına erme konusundadır. Bu konuda belirlenen sınır kadında on yaşına, erkekte ise on altı yaşına girişin ilk günüdür. Tabi yaş hesaplanmasında Hicri Kameri yılı esas alınmalıdır.

Hükmün Felsefesi: Bu konuda iki hususu dikkate aldığımızda mesele aydınlığa kavuşmuş olacaktır:

- Dalında uzman olan bilim adamlarının da teyit ettiği gibi, kız çocuklarının büyüme, gelişme ve bir çok bedeni ve ruhi açıdan olgunlaşma açısından, erkek çocuklardan daha önde oldukları sabittir. Bu yüzden teklif kabul etme açısından erkeklerden daha çabuk müsait duruma kavuşurlar.
- Bu konuda dikkate alınması gereken bir başka husus ise, kadınların tabiatları gereği her ay

belli bir süre kan görmeleri ve şer'î açıdan bu süre içerisinde bir takım ibadet ve amellerden mahrum kalmasıdır. Kadının kendi iradesi dışında gerçekleşen bu durumda eğer onun bu manevi eksikliği bir türlü telafi edilmeseydi, bu bir nevi haksızlık olurdu; bu yüzden erkekten önce başlayan bu mükellefiyet süresi kadının bu manevi boşluğunu ve eksikliğini telafi eder. Evet işe maddi gözle değil manevi değerler açısından bakan kimse aslında bunun kadınlar için bir imtiyaz ve onların lehinde alınan ilahi bir karar olduğunu teslim eder.

Elbette bir takım istisnai durumlarda eğer kız çocuğu bazı teklifleri (oruç gibi) yerine getirmekten aciz olursa, o zaman her konuda olduğu gibi zaruret icabı hüküm duruma göre kalkar veya hafifletilir.

İCTİHAD VE TAKLİT:

2- İslâm'da kadının ilim ve marifet talebine hiçbir engel ve kısıtlama getirilmemiş; üstelik sürekli teyit ve teşvik edilmiştir.

Kur'ân ve hadislerle aşına olan herkes bunu açıkça görebilir. Biz sadece bir hadisi vererek geçiyoruz:

Resul-i Ekrem'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: "İlim talep etmek her Müslüman erkek ve kadına bir farizadır."

Evet kadın ilim ve marifet talebinde en zirve noktaya kadar ilerleyebilir. Bugün İslâmî ilimlerde, en uç nokta olarak bilinen ictihad derecesine kadar ilerleyerek bir müctehid bile olabilir. Hatta ictihad mertebesine ulaşan bir kadının erkek müctehidler gibi başka bir müctehide taklit etmesi caiz değildir ve kendi fetvalarına amel etmesi farzdır.

Fakat kadın ile erkek arasında bu hususta söz konusu olan tek fark şudur ki, İslâm kadına merci olma yetkisi tanımamıştır. Yani müctehid bir kadın başkalarının fetva mercii olamaz; başkaları ona taklit edemez.

Bu farklılık kadının düşüncelerinin tutarsızlığı veya onda olan bir eksikliğin ifadesi değildir. Böyle olsaydı kadının kendi fetvalarına amel etmesi de caiz olmazdı.

Bu durum tamamen kadının sahip olduğu özel fiziksel yapı ve kendine has bir takım şartlardan kaynaklanmaktadır.

Yani İslâm'da mercilik bir anlama, ilmi öncülüğün yanı sıra dini ve içtimai bir önderliğin de

ifadesidir. Bu ise özel birtakım şartları ve özellikleri gerektiren oldukça ağır bir görevdir. Hatta erkekler arasından bile nadir kişilerin kaldırabileceği bir mesuliyettir.

Yani duygusallıklardan uzak, cesaret, tedbir, atılganlık, soğukkanlılık, zamanın ve mekanın şartlarına en iyi şekilde vakıf olabilme gibi bir çok önemli özellikler isteyen bir görevdir. Öte yandan böyle ağır bir görevi üstlenen kimse görev icabı sürekli toplumla, değişik çevrelerle ve insanlarla ilişkide olup onlarla haşır-neşir olması gerekir. Bu saydıklarımız ve diğer bir çok hususu dikkate aldığımızda, bazı tabii özellikleri ve şer'î mükellefiyetleri açısından kadınların böyle ağır bir görevi üstlenebilmelerinin imkansız veya oldukça meşakkatli bir şey olduğunu göreceğiz.

Zira kadınlarda insanlığın ve yaradılış düzeninin bir zarureti gereği duygusallık yönü ağır basmaktadır. Bu yüzden tedbir, taakkül ve soğukkanlılık isteyen bu görevde beklenen başarıyı gösterebilmesi mümkün değildir. Öte yandan İslâmî açıdan toplumsal ilişkilerde belli sınırlara riayet etmesi gereken bir kadının sürekli insanlarla haşır-neşir olması ve dolayısıyla toplumda cereyan eden durumlardan gereği gibi haberdar olması beklenemez. Böyle olunca da vazifesini doğru düzgün ifa edebilmesi de mümkün değildir.

İşte görüldüğü gibi, kadınlara bu görevin tanınmaması, aslında onlar için zor ve meşakkatli bir durum arz eden bir mesuliyetten muaf tutulmaları demektir. Aynı, ağır bir vazife olan cihattan muaf tutuldukları gibi.

İSTİBRA:

3- Erkeklerin küçük abdestin ardından istibra etmeleri müstehaptır. Ancak kadınlar için istibra etmek söz konusu değildir ve eğer taharetlendikten sonra kendinde bir rutubet görür de bunun temiz olup olmadığına tereddüt ederse, temiz olduğuna hükmeder ve abdest veya gusül aldıktan sonra söz konusu rutubeti görürse, abdest veya guslü de bozulmaz.

ABDEST:

4- Abdestin farz amellerinde kadın ve erkek arasında müstehap bir amelin dışında hiçbir fark

söz konusu değildir. O ise şudur ki kolları yıkarken erkeklerin birinci yıkamada suyu kolun arka tarafından dökmeleri müstehaptır; ikinci yıkamada ise iç taraftan dökmeleri. Ancak kadınlarda bunun tersi sünnettir.

GUSÜL:

5- Kadınlar için yedi tane farz gusül vardır ki şunlardan ibarettir:

- I.
- II. Cenabet guslü
- III.
- IV. Meyyit guslü
- V.
- VI. Meyyite dokunma guslü
- VII.
- VIII. Adak, and içme ve benzeri şeylerle farz olan gusül
- IX.
- X. Hayız guslü
- XI.
- XII. İstihaze guslü
- XIII.
- XIV. Nifas guslü
- XV. Fakat erkekler için farz olan sadece ilk dört gusüldür.

MENİ:

6- Erkek olan birisinden bir rutubet çıkar da onun meni, bevl veya başka bir şey olup olmadığına şüpheye kapılırsa, aşağıdaki hususları dikkate alarak tespiti çalışacaktır: Eğer çıkan rutubet şehvetle ve sarsılarak çıkar; çıktıktan sonra da beden gevşerse menidir; ama bunlardan birisi olmazsa o rutubet meni değildir ve temizdir. Ancak kadınlarda şehvetle gelmesi meni olduğuna hükmetmeğe yeterlidir.

ÖLÜM VE DEFİN SIRASINDAKİ İŞLEMLER:

7- Keflenmenin farz olan işlemlerinde herhangi bir fark yoktur; sadece bazı müstehaplarında farklılık vardır. Mesela erkek ölünün başına küçük sarık, kadın ölü için ise baş örtüsü takılması

müstehaptır. Yine kadının göğsüne bir bez (kefene ilaveten) gerilip arkasından bağlanması müstehaptır. (Bunun felsefesi belki de kadının vücudunun sıkı durarak vücut hatlarının belli olmamasıdır.)

8- Cenaze merasimlerine katılmak erkeklere müstehap, kadınlara ise mekruhtur. Bunun felsefesi ise belki de İslâm'ın belirlediği genel bir kurala dayanır; o da zarureti ve gereği olmaksızın kadınların erkeklerle haşır neşir ve muhatap olmasının toplumun manevi selameti açısından uygun ve yararlı olmadığıdır.

9- Kadınlar cenaze namazına katılmak isterlerse, erkeklerin arkasında durmaları müstehaptır. Hayızlı bir kadın olursa tek başına bir saf oluşturması müstehaptır. Bunun felsefesi de açıktır ve izaha gerek yoktur.

10- Cenaze namazının kılınışı şeklinde ve okunan zikirlerde, kadın-erkek arasında sadece zamirler farklıdır ki ilgili kitaplarda yazılıdır. Bu ise Arapça gramerinden kaynaklanan bir farktır.

11- Cenaze erkek ise, ona namaz kılan kimse ölü bedeninin orta kısmını hizalayacak şekilde onun arkasında durmalıdır; kadın ise onun göğüs kısmını hizalayacak şekilde durmalıdır.

12- Defin sırasında cenazeyi mezara yaklaştırdıklarında, cenazeyi yere bırakıp tekrar kaldırmaları, biraz götürdükten sonra tekrar yere koyup tekrar kaldırmaları böylece üç defa tekrarlamaları müstehaptır. Yine cenaze erkek ise üçüncü defada baş tarafı mezarın aşağı tarafına konulması ve dördüncü defada mezarın baş tarafından mezara indirilmesi; eğer kadın ise üçüncü defada mezarın kible tarafına konulması, tekrar kaldırdıklarında yanlamasına mezara indirilmesi müstehaptır.

Bunların hiçbirisinin felsefesini bilmiyoruz.

13- Cenazeyi defnederken, cenaze kadın olduğu takdirde mezarın üzerine bir perde tutulması müstehaptır. Sebebi açıktır ve izaha gerek yoktur.

14- Defin sırasında, kadının mahrem yakınlarının defin işlemlerini üstlenmeleri müstehaptır. Erkeklerde ise yabancıların üstlenmelerinin müstehap olması uzak bir ihtimal değildir. Bunun da felsefesi bellidir.

KADIN İÇİN MÜSTEHAPE BİR GUSÜL:

15- Kadınlar için müstehap olan bir gusül ise, (dışarı çıktığında) yabancılar için güzel koku

süren kadının (keffaret olarak) gusletmesidir.

Bu konuda bir hadis-i şerifte şöyle buyurmaktadır: Kocasından başkası için güzel koku süren kadın cenabet guslü gibi gusletmedikçe, hiçbir namazı kabul olmaz. Yani manevi açıdan hasıl olan Allah'tan uzaklık (bir tevbenin ifadesi olan) bu şekilde bir gusülle bertaraf olur.

GİYİM KUŞAM:

16- Namaz dışında, kadın, surat ve bilekten aşağıya ellerinin dışında vücudunun her tarafını namahreme karşı kapatmalıdır. Namazda ise namahrem olmazsa surat, eller ve ayak bileğinden aşağısını açık bırakabilir. Ancak erkeğin üzerine farz olan avret yerlerini örtmesidir. Fakat başkalarını fesada sürüklemeye korkusu olursa o başka. Bir de kadınların, erkeklerin vücudundan normal olarak halk içerisinde açık bırakılan miktardan fazlasına bakmamaları gerekir.

17- Kadınların halis ipekten dokunmuş elbiseleri, ister namazda ve isterse namazın dışında giymeleri caizdir. Ama erkeklerin giymesi hiçbir durumda caiz değil ve haramdır ve onunla kıldıkları namaz da batıl olur.

18- Yine kadınların süs olarak altın takması veya altın dokularıyla süslenen elbiseler giymelerinin hiçbir sakıncası yoktur; ister namazda ister dışında. Lakin erkeğe hiçbir durumda caiz değildir.

Bunun felsefesi ise şudur ki, evvela süs ve ziynet kadının halet-i ruhiyesine ve yapısına daha uygundur. Saniyen eşinin ilgi ve muhabbetini celbederek onu tatmin edip, dışarılarda harama yeltenmesini ve başkalarının namusuna hıyanet etmesini önler. Öte yandan mal ve servete asıl erkekler sahip olduğu için, dünya düşkünlüğü ve müstekbirliğin bir simgesi olarak tanınan altınla başkalarına üstünlük taslamasını ve refah ve rahatlığın bir simgesi olan ipekle tamamen dünyaya kendini kaptırmasını istemiyor İslâm.

Yine biliyoruz ki, toplum hayatını ve ekonomik mekanizmasını elinde bulunduran erkeklerin, bu tür rekabetlere girip faaliyetten geri kalmalarının yine ekonomide ilk sözü söyleyen altının süs eşyaları şeklinde erkeklerin üzerinde hiçbir faydası olmaksızın dolaşmasının hiçbir makul tarafı yoktur.

NAMAZ:

- 19- Namazda kadının erkekten biraz arkada durması, onun secde yerinin erkeğinkinden biraz geride olması ihtiyaten müstehaptır.
- 20- Kadınlar kendilerini namahremden tam anlamıyla koruyabilirlerse, camide namaz kılmaları daha iyidir. Aksi takdirde evde kılmaları daha iyidir.
- 21- Kadınların namaz halinde süs ve ziynetlerini üzerlerinde bulundurmaları müstehaptır. Tabi namahrem bulunduğu bir yerde kıldıklarında bunları namahreme göstermemeleri gerekir.
- 22- Namaz halinde erkeklerin ayaklarını üç parmak ila bir karış birbirinden ayırmaları; kadınların ise ayaklarını birbirine yapıştırmaları müstehaptır.
- 23- Erkeğin sabah, akşam ve yatsı namazlarında, fatiha ve zamm-ı sûreyi sesli okumaları gerekir; kadın ise namahrem sesini duymadığında, sesli veya sessiz kılmada serbesttir. Namahrem sesini duyduğu vakit ise; ihtiyaten farz olarak yavaş kılmalıdır. Öğle ve ikinci namazının fatiha ve sûresine gelince erkek ve kadın ikisi de sessiz kılması gerekir.
- 24- Rûku halinde erkeklerin dizlerini geriye çekmeleri ve göğüslerini ileriye vermeleri; kadınların ise böyle yapmamaları müstehaptır.
- 25- Rükuda erkeklerin ellerini dizlerinin üzerine koymaları, kadınların ise biraz yukarıya koymaları müstehaptır.
- 26- Kadınların rükudan sonra secdeye giderken, önce direk dizlerini yere koyarak secdeye gitmeleri; erkeklerin ise önce ellerini, sonra da dizlerini yere koyarak secdeye gitmeleri müstehaptır.
- 27- Secde halinde erkeklerin dirseklerini yere koymamaları, karınlarını yerden uzak tutmaları, kollarını da yanlarından ayırıp yapıştırmamaları; kadınların ise dirseklerini yere koymaları, karınlarını yere yakınlaştırmaları ve vücut organlarını birbirine bitiştırmeleri müstehaptır.
- 28- Secde sonrası erkeklerin sol bacakları üzerine oturup sağ ayağın üstünü sol ayağın iç kısmı üzerine koymaları; kadınların ise dizlerini kaldırıp kalçaları üzerine oturmaları müstehaptır.
- 29- Ayağa kalkarken, erkeklerin önce dizlerini, sonra ellerini yerden kaldırmaları; kadınların ise önce ellerini, sonra dizlerini yerden kaldırmaları müstehaptır.

On dokuzuncu meseleden buraya kadar olan hükümlerdeki farklılıklar belki de daha çok kadınların iffet ve hayâlarının daha çok korunmaları ve Hak Tealâ'ya daha çok yakışır bir namaz kılabilmelerini sağlamak içindir. Belki de başka sebepleri de söz konusudur ki biz bilmiyoruz.

30- Erkeğin hem erkeklere hem de kadınlara cemaat namazında imamlık yapması caizdir. Kadının ise erkeğe imamlık yapması caiz değildir; ancak kadınlara imamlık yapması bazı müctehidlerin fetvasına göre caiz, bazısına göre ise caiz değildir. Ayetullah Hamenei'nin fetvasına göre caizdir.

31- Cemaat namazında imama uyan kimse tek bir erkek olursa imamın sağında durması, birden fazla olursa imamın arkasında durmaları müstehaptır. İmama uyan kadın olursa, her halükarda imamın arkasında durması müstehaptır.

32- Eğer babanın (bazı fetvalara göre anne de dahildir) kılmadığı veya tutmadığı orucu olursa, büyük erkek evlada onları kaza etmek veya ettirmek farzdır; ama büyük kız evladın böyle bir sorumluluğu yoktur. Tabi eğer başka erkek evlatlar veya kız evlatlar kendileri gönüllü olarak kılarılarsa sakıncası yoktur.

ORUÇ:

33- Oruçlu kadının su içerisine oturması mekruhtur; ama erkek için böyle bir mekruhluk söz konusu değildir.

34- Ramazan gününde bir erkek hanımıyla oruçlu halde cinsel ilişkide bulunursa, eğer ikisi de bu işte gönüllü ise her birisinin keffareti kendi üzerlerine farzdır. Ama eğer erkek hanımını bu işe mecbur kılarırsa, hem kendi hem de hanımının keffaretini ödemelidir. İslâm hükümeti olursa (oruç bozana 50 kırbaç vurulduğu için) erkek elli kırbaç kendisi için ve ellisini de karısını mecbur kıldığı için kendisine bu ceza uygulanır. Ama tersi bir durum söz konusu olursa, yani kadın kocasını mecbur ederse onun keffaretini ödemeye mecbur değildir.

YARGIÇLIK:

35- İslâm'da kadılık ve yargılama yetkisi kadından alınmıştır. Kadı ve yargıcın erkek olması şarttır.

Bunun felsefesi ise, diğer bazı ağır görevler gibi bu görevin de kadının yapısı ve karakteriyle bağdaşmamasından kaynaklanmaktadır. Evet her türlü duygusallıktan uzak durmayı, her halükarda tarafsız kalmayı, bazen çok ağır hükümler vermeği gerektiren bu ağır görevin altından kalkmayı, çoğu erkeğin beceremediği halde kadınların becerebileceğini düşünmek abes olur. İçlerinde bazı istisnalar çıkarsa da istisna kaideyi bozmaz ve istisna üzerine kanun bina

edilmez. Ayrıca bu tür istisnai durumları, yani kadının fıtratının (yaratılışının) dışına çıkmasını, erkeğe benzemesini (ki benzemenin eşitlikle alâkası yoktur) İslâm kabul etmemektedir. Resul-i Ekrem (s.a.a.)in de buyurduğu gibi kadın bir çiçektir ve o şekilde kalmalıdır.

ŞAHİTLİK:

36- Şahitlik yapabilme konusunda İslâm'da bazı yerlerde sadece kadının şehadeti kabul edilir; bazı yerlerde ise şehadeti kabul görmez; bazı yerde erkekle şehadeti bir tutulur, bazı yerde ise kadının, erkeğin ancak iki katı olursa şahitliği kabul edilir ki bunların detayı fıkıh kitaplarında yazılıdır.

Felsefesine gelince, şahitlik açısından iki kadının bir erkek yerinde olduğu yerlerde, evvela hadiselerden genellikle uzak kalan kadının olayların detaylarına vakıf olabilmesi imkansız veya oldukça zordur. Sonra duygusallığı ve bazı tabii zaaflarından ötürü kadının davâ taraflarının etkisi altında kalması muhtemeldir. Bu yüzden iki kadının aynı konuda aynı şekilde şahitlik yapması bu ihtimali ortadan kaldırmasa da asgariye indirir.

KISAS:

37- Bir kadın, bir erkeği haksız yere öldürürse kısas yapılarak öldürülebilir; ancak bir erkek, bir kadını öldürürse; kısas yapılmak istenirse bu uygulanmalıdır; ancak o zaman kadının velileri erkeğin velilerine yarım diyet ödemelidirler.

Burada böyle bir hüküm kadının erkeğe nazaran değersiz olduğundan falan değil, aralarındaki mesuliyet farklılığından kaynaklanmaktadır. Zira bir kadın öldürüldüğünde, bu ölüm, maddi ve maişet açısından daha çok kadının kendisini etkiler; ancak bir erkek öldürüldüğünde, bir aile reisi, bir aileyi geçindiren kimsenin ortadan kalkması ve bir ailenin başsız ve aç kalmasına vesile olur. Bu yüzden, yaptığı suçtan ötürü öldürülmesi gereken kimsenin öldürülmesine izin verilmekle beraber, sahipsiz kalan bir ailenin maddi eksikliğini bir nebze de olsa telafi etmek için onlara yarım diyet verilmesi gerektiği kararlaştırılmıştır.

GEÇİM SAĞLAMA SORUMLULUĞU:

38- Geçimi sağlama konusunda erkek eşinin ve çocuklarının geçimini sağlamakla mükelleftir; ama kadının bu konuda bir mesuliyeti yoktur. Bu da kadının fiziken zayıf olduğu ve daha çok evi

ve çocuklarının talim ve terbiyesiyle daha iyi ilgilenebilmesi için ona tanınan bir haktır.

HAC AMELLERİ:

- 39- Hac amellerinde, ihramlı iken erkeğin dikili elbise giymesi haramdır, ama kadının giymesinde bir sakınca yoktur.
- 40- İhramlı iken erkeğin başını örtmesi haramdır; kadınların ise namahrem olduğu yerde farz ve namahrem olmadığı yerde ise caizdir.
- 41- İhram halinde erkeklerin yüzlerini örtmeleri caiz, kadınların ise haramdır.
- 42- İhram halinde, yol yürürken erkeğin gölge altına girmesi haram, kadınların ise caizdir.
- 43- Mina'da kurban kestikten sonra ilk hacı olmayan erkekler, başlarını tıraş veya taksir (saçlarından az bir miktar kesme) arasında serbesttirler. İlk hacı olanlar ise başlarını mutlaka tıraş etmeleri gerekir Ancak ister ilk hacları olsun, isterse olmasın, kadınların sadece taksir etmeleri gerekir.

ZİHAR:

- 44- Erkek zihar yaparsa, yani eşine "Senin sırtın bana anamın sırtı gibi olsun (bana annem yerinde olasin)" derse, (bazı diğer şartlarla birlikte) eşi kendisine haram olur ve belirlenen keffareti ödemeyinceye kadar helal olmaz. Ancak kadın eşine mesela, "Sen bana babam veya kardeşim... gibi olasin" derse böyle bir haramlık gerçekleşmez.

AND İÇME:

- 45- Eğer erkek eşiyle cinsel ilişkide bulunmamaya and içerse, bu kararından vazgeçip keffaret ödemesi gerekir. Ama kadın böyle bir andı içse dahi, andı gerçekleşmez ve boynuna keffaret de gelmez.

BOŞANMA HUSUSUNDA:

- 46- İslâm'da evlenme konusu ne kadar teşvik edilmiş ve üstelenmişse, o kadar da boşama ve boşanma konusu kınanmış ve kadın-erkek böyle bir amele yeltenmekten sakındırılmışlardır. Mesela bir hadis-i şerifte şöyle buyrulmaktadır: "Evlenin ve boşanmaya yeltenmeyin; zira bu Allah'ın Arş'ını titretir." Bu da bu amelin ne kadar kötü olduğunu ima etmektedir.

Bir başka hadiste, İmâm Sâdık (a.s.) şöyle buyurmaktadır: "Allah (Azze ve Celle)'nin talaktan (boşama-boşanmadan) daha çok buğzettiği bir şey yoktur."

Başka bazı hadislerde de talak, en sevimsiz helal olarak nitelendirilmiştir.

Evet İslâm'ın boşanma olayına bakış tarzı böyledir. Ancak İslâm'ın boşanmayı tam anlamıyla yasaklamaması ve belli şartlar dahilinde bilahare ona izin vermesi bir zaruret icabıdır ve yine de kadın-erkeğin kendi maslahatlarını dikkate aldığı içindir. Yani bu olayın gerçekleşmemesi için İslâm çeşitli tedbirler kararlaştırmış, muhtelif engeller koymuş ve tavsiyelerde bulunmuştur.

Fakat onların hiç birisi fayda etmediği takdirde kadın ve erkeğin bir ömür boyu dövüş-kavga içerisinde, zehir gibi bir hayat sürdürmemeleri için son çare olarak talaka izin verilmiştir. Bizim amacımız burada talakın felsefesini ve bu olayı geniş bir şekilde ele almak değildir. Biz kadın-erkek arasındaki farklılıkları açıklarken, talak konusunda olan bir farklılığı da söz konusu edip felsefesini açıklamak istiyoruz.

Bu farklılık şudur ki, İslâm, bazı yerlerde olduğu gibi burada da boşanma yetkisini asaleten erkeğin eline vermiştir. Bunun felsefesi ise yine kadın ve erkekte olan yapı farklılığından kaynaklanmaktadır. Önceden de değindiğimiz gibi, erkeklerde taakkül ve tedebbür, kadınlarda ise duygusallık yönü ağır basmaktadır. Ve yine defalarca da hatırlattığımız gibi bu bir eksiklik değil, hayatın bir zaruret ve gereğidir.

Yoksa hayatın bir anlamı kalmazdı; yani kadın ve erkek bu farklı yönleriyle birbirlerinin tamamlayıcısıdır. İşte bu farklılıktan hareketle İslâm talak yetkisini asaleten erkeğe vermiştir.

Zira kadının, duygusallığının etkisi altında, meseleyi etraflıca düşünmeden karar verebilme olasılığı daha fazladır. İslâm kısmen de olsa talak riskini azaltabilmesi için aldığı diğer bir çok tedbirin yanı sıra talak yetkisini de duygusallığın değil taakkül ve tedebbürün eline vermiştir.

Elbette İslâm kadını tamamen erkeğin elinde esir durumunda bırakmamış, bazı zaruri durumlarda kadına boşanabilme imkanı sağlamıştır ki aşağıda kısaca bunlara değineceğiz:

- a) Erkek kendi eşine yeteri kadar nafaka sağlamaz ve onun makul geçimini temin etmediği takdirde.
- b) Erkek eşine haddinden fazla eziyet ve haksızlık yapar; bunu önleyecek başka hiçbir yol bulunamazsa.
- c) Erkek eşine karşı (cinsel konularda) kocalık vazifesini yerine getiremezse.

- d) Erkek eşinin nafakasını temin etmekten aciz olursa. (Bu yerlerde kadın şer'î hakime şikayette bulunup talak isteyebilir; Şer'î hakim ise onu ıslah etmeğe çalışır, bu da mümkün olmazsa, onu boşamaya mecbur eder.)
- e) Bir erkek kaybolur ve bulunmasından ümit kesilirse, Şer'î hakim ondan taraf karısını boşar.
- f) Bir erkek karısına zina isnadında bulunursa veya çocuğunu inkar ederse, karısı Şer'î hakimden boşanma talebinde bulunabilir.

MİRAS ALMA:

47- Kadın erkek arasındaki hüküm farklılıklarından bir diğeri de miras konusundadır. Yani bir baba vefat ettiğinde onun mirası paylaştırılırken, erkek evlada, kız evladının iki katı miras verilir.

Bu mesele özellikle bazı İslam düşmanlarının elinde İslam'ı karalamak ve bilgisiz insanların kafasını karıştırmak için bir koz olarak kullanılmakta ve bunu güya kadına yapılan bir haksızlık olarak lanse etmeğe çalışmaktadırlar. Oysa aşağıda açıklayacağımız üzere bunun böyle olmadığı açıkça görülecektir.

Evet Yüce İslam dini uluorta veya onun bunun gönlünü kazanmak için değil, insan hayatındaki realiteleri ve sorumlulukları dikkate alarak kanun koymuştur. Bu konuda da aynı prensibi göz önünde bulundurmuştur.

Bildiğimiz gibi İslam, âile geçimini temin etme sorumluluğunu erkeğin boynuna koymuştur. Bu yüzden, kısmen de olsa bu yükü hafifletmek için, mirastan erkeğe bir pay fazla hak ayrılmasını kararlaştırmıştır; zira o aldığı da ailesinin geçimine harcayacaktır. Ama kadının bu konuda hiçbir sorumluluğu yoktur. Ve Merhum Allame Tabatabaî'nin deyişiyle bu bir pay miras, onun için bir cep harçlığı gibidir ve arzu ettiği her meşru yerde serbestçe kullanabilir. Yani o malın tasarruf yetkisi kadının elindedir ve kocası dahil kimse onu zorla onun elinden alıp kullanamaz veya herhangi bir tasarrufta bulunamaz. Tabi kadının kendisi buna rıza gösterirse o başka.

Vesselam-u Aleykum Ve Rahmetullah.

Bismillahirrahmanirrahim

HZ.FATIMA'NIN (A.S)CEVAPLARI

1) Adamın birisi hanımını Hz. Fatıma'ya (a.s.) göndererek "Git Resulullah'ın kızına sor ki, acaba ben sizin Şialarınızdan mıyım? dedi.

Kadın Hz. Fatıma'ya gelip sorunca, şöyle buyurdu: "Eğer bizim emrettiklerimize amel edip, nehy ettiklerimizden kaçınıyorsa, evet bizim Şialarımızdan (takipçilerimizden) sayılır; yoksa değil."

Kadın dönüp kocasına aynen cevabı aktardı. Bu cevabı duyan kocası: "Eyvah!" dedi, kimdir gûnahtan, hatalardan (tamamen) uzak kalabilen? O halde ben ebedi olarak ateşte kalacağım. Kadın tekrar Hz. Fatıma'ya dönüp kocasının bu tepkisini iletince, Hz. Fatıma bu sefer şu cevabı verdi:

"Kocana söyle ki zannettiği gibi de değildir. Bizim (gerçek) Şialarımız cennetin en seçkinlerindendir.

Ancak bizi sevip de (her) emir ve nehyimize uymayanlar; onlar bizim (gerçek) Şiamız değildir; fakat bununla birlikte yine de temizlendikten sonra cennete gireceklerdir. Şöyle ki; başlarına gelen sıkıntı ve belalarla günahları temizlenir. Bunlarla da temizlenip bitmezse, kıyamet ve mahşer günü arasındaki sıkıntı ve zorluklarla temizlenirler; bununla da bitmezse bu sefer cehennemün üst tabakasında azaplanarak temizlenir ve bilahare Allah bizim muhabbetimiz hürmetine onları cehennemden kurtarır yahut biz onları kendi yanımıza götürürüz."

2) Bir kadın, Hz. Fatıma'nın (a.s) yanına gelip şöyle dedi: "Benim zayıf bir annem vardır; onun namazıyla ilgili soruları vardır; cevaplarını sizden öğrenmem için beni buraya gönderdi." Hz. Fatıma onun bir sorusunu cevaplandırdı. O başka bir soru sordu; Hz. Fatıma (a.s) onu da cevaplandırdı; böylece on soruya kadar sordu ve cevaplarını aldı.

Bunun üzerine çok soru sorduğu için utanarak şöyle dedi: "Size fazla zahmet vermiş olmayayım, ey Allah'ın Resulü'nün kızı." Hz. Fatıma şöyle buyurdu: "Ne kadar sorun varsa, hiç çekinmeden sor. Acaba bir adam, ağır bir yükü, bir gün boyunca, bir damın üzerine çıkarmak için bin dinar karşılığında kiralanırsa, bu iş ona zor gelir mi?" O kadın hayır dedi. Hz. Fatıma şöyle devam etti: "Öyleyse bilmelisin ki ben senin her sorunun cevabını vermek karşılığında, yerle Arş'ın arasını dolduracak inciden daha fazla bir mükafatla karşılaşacağım için, bu iş bana zor gelmemelidir."

GÖRDÜĞÜ KADINLAR

H. Emir-ül Mû'minin Ali'den (a.s) şöyle nakledilmiştir:

"Bir gün ben ve Fatıma (s.a) Resul-i Ekrem'in (s.a.a) huzuruna vardığımızda, Allah Resulü çok ağlamıştı. Ben ya Resulullah, dedim. Canım sana feda olsun nedir seni ağlatan?

Şöyle buyurdu:

"Beni göklere miraca götürdüklerinde, ümmetimden bazı kadınları şiddetli azap içerisinde gördüm; işte onların haline ağlamaktayım. Bir kadını saçından asılı bir halde, beyni kaynarken gördüm.

Bir diğerini, dilinden asılıyken, boğazına cehennemden pis kokulu kaynar suyundan döktüklerini gördüm.

Bir başkasının göğüslerinden asıldığını, birisinin kendi vücudunun etini yediği halde altından alevler yükseldiğini gördüm.

Bir diğerini, ellerinin ayaklarına bağlandığı bir vaziyette yılanların ve akreplerin kendisine musallat olduğunu gördüm.

Bir başka kadını gördüm ki, kör, sağır ve dilsizdi. Aynı zamanda ateşten bir sandığın içersine koyulmuş, beyni burnundan dökülüyor ve vücudu cüzam ve sedef hastalığından parça parça olmuştu.

Bir kadını ise ateş tandırında ayaklarından asılı bir vaziyette gördüm.

Bir başkasını gördüm ki vücudunun etlerini önden ve arkadan ateşten olan makaslarla kesiyorlardı.

Bir kadın ise yüzünü ve ellerini yaktığı halde kendi bağırsaklarını yiyordu.

Bir diğerini gördüm ki başı domuz başı, gövdesi ise eşek gövdesi gibiydi ve türlü türlü azabın içerisindeydi.

Bir başkasını köpek şeklinde gördüm ki, arkasından verdikleri ateş ağzından çıkıyor, başına ve bedenine ise melekler ateşten balyozlarla vuruyorlardı."

H. Fâtıma (a.s) dönüp "Ey benim habibim ve gözümün nuru, hangi amellerinden dolayı Allah-u Teala onları bu azaplara müptela kılmıştı?" diye sorunca, şöyle buyurdu:

"Kızım, saçından asılan kadının suçu; saçını namahremlere karşı kapatmaması idi. Dilinden

asılan kadın, diliyle kocasına eziyet eden birisiydi. Göğüslerinden asılan kadının suçu, kocasını cinsel münasebetten alıkoymaktı. Ayağından astıkları kadın, kocasından izinsiz dışarıya çıkıp giden bir kadındı. Kendi vücudunun etini yiyen kadının suçu, yabancılar için süslenmek idi; elleri ayaklarına bağlananın ise, kendini ve elbiselerini temiz tutmayarak, cenabet guslü etmeyip, necislerden vücudunu uzak tutmamak ve namazını hafife almaktı.

Kör ve dilsizin suçu şuydu ki, zinadan hamile kalıp o çocuğu kocasına isnad ediyordu. Vücudunun etini makasladıkları kimse ise, insanlar rağbet etsinler diye, vücudunu insanlara gösteren kimseydi. Yüzünü ve vücudunu yaktıkları halde bağırsaklarını yiyen kadın, nikahsız kadın ve erkekleri birbirine ulaştırıp, günah işlemelerine vesile olan kadındı. Baş domuz başı, bedeni ise eşek bedeni olanın suçu, söz taşıma ve yalancılık idi. Köpek şeklinde olan ve altından ateş verdikleri kadın, şarkıcı ve hased eden kimseydi. Bütün bunları anlattıktan sonra şöyle buyurdu Allah Resulü (s.a.a): "Yazıklar olsun kocasını kızdıran kadına. Ne mutlu kocası kendisinden razı olan kadına!" 1

Bismillahirrahmanirrahim

HADİSLERDEN HANIMLARA MESAJLAR

Bu yazıda, Resulullah (s.a.a) ve Ehl-i Beyti'nden nakledilen ve hanımlar için bir takım özel mesajlar taşıyan bazı hadisleri, kısa bir açıklamayla huzurunuzda takdim etmek istiyoruz. İnşallah faydalı olur. Rabbim gereğince amel etmeği nasip buyursun:

1-Uğurlu ve Bereketli Kadının Bir Alameti:

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Kadın ilk çocuğunun kız olması onun uğurlu ve bereketli olmasının (bir) alametidir." [1]

Ne kadar ilginçtir ki dinimiz ve dinimizin peygamberi, bugün toplumumuza hakim olan kültür ve anlayışın tam tersine, kız çocuğu ve kız çocuğu doğuran anneye olan bakış tarzını bu şekilde ortaya koymaktadır. Bu da bizim toplum olarak, bir çok konuda olduğu gibi bu konuda da İslamî anlayıştan uzak olduğumuzu ve cehaletten kaynaklanan âdet ve törelerden etkilendiğimizi gösteriyor.

2-Kız Evladı:

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Kim üç kız çocuğunu veya üç bacıyı kefaleti altına alır ve onların geçimini sağlarsa, cennet ona vacip olur." Ya Resulallah, ikisi nasıl? diye sorulunca: "İkisi de'

diye cevap verdi. Birisi nasıl? diye tekrar sorulunca: "Birisi de' diye cevap buyurdular. [2]

Resul-i Ekrem (s.a.a) yine şöyle buyurmaktadır: "Bir insanın bir kız çocuğu olur da ona güzel bir terbiye ve talim verir ve Allah'ın verdiği nimetleri ondan esirgemezse, bu onun ile cehennem

ateşi arasında bir engel ve perde olur." [3]

Bir diğer hadisinde şöyle buyurmuştur: "Bir kimsenin kız çocuğu olur da ona eziyet etmez, küçümsemez ve erkek çocuklarını ondan üstün tutmazsa, Allah bu tutumundan ötürü onu

cennete götürür." [4]

İşte bu dinimizin bakış tarzı, o da toplumumuzda hakim olan cahiliyet anlayışı. Allah bizi ve toplumumuzu ıslah eylesin.

3-Kadınlara Cihad Sevabı:

Amellerin en üstünlerinden birisi, belki de en üstünü Allah yolunda cihad etmektir; ondan da üstünü şehid düşmektir. Bildiğimiz sebeplerden dolayı Allah-u Teala kadının üzerinden bu

görevi kaldırmıştır. Ancak başka yollardan bunu telafi etmiş ve mücahid erkeklere verilen sevaptan kadınları mahrum bırakmamıştır. Ama nasıl? Bunu sevgili peygamberimizin dilinden

dinleyelim:

Bir gün Resulullah (s.a.a) cihadın faziletinden bahsettikten sonra; kadının biri Allah Resulüne:

"Ya Resulullah, kadınların da bundan nasibi var mıdır?" diye sorunca; buyurdu: "Evet kadın hamileliğinden doğum yapıncaya kadar, Allah yolunda cihad eden mücahidin sevabını alır. Bu

süre içerisinde vefat ederse de şehid sevabını alır." [5]

4-En İyi Kadınların Beş Önemli Özelliği:

İmam Rıza (a.s) Hz. Emir-ül Mû'minin (a.s)'dan şöyle nakletmiştir: "En iyi kadınlarınız beş özelliğe sahip olan kimselerdir." "O beş özellik nedir ya Emir-el Mû'minin?" diye sorulunca şöyle

buyurdu:

a-) Hafif yüklü ve mihiri az olan,

b-) Yumuşak huylu ve güzel ahlaklı olan,

c-) Kocasına itaat eden,

d-) (Onun yüzünden) kocası öfkelendiğinde, onu razı etmeden uyumayan,

e-) Kocasını bir yere gittiğinde onun gıyabında onu koruyan; (haysiyetine, malına kimseyi dokundurmayan) kadın."

Evet böyle bir kadın, Allah-u Teala'nın bir elemanıdır; Allah'ın elemanı ise hiçbir zaman hüsrana

5- Kadınların Cihad Meydanı:

Yukarıda da belirttiğimiz gibi Allah resmi cihaddan gerçi kadınları muaf kılmıştır; ancak bunun sevabını başka yollardan telafi etmeği mümkün kılmış ve bir anlama kadınlar için başka bir cihad meydanı belirlemiştir. Bu ise belki zahirde kolay bir olay olarak düşünülebilir. Ancak derinlemesine düşünüldüğünde kadının aile ortamında büyük görevleri ve ağır sorumlulukları bulunduğunu ve bu görevlerini en iyi şekilde ve Rabb'imizin istediği ölçüde yerine getirdikleri takdirde bu büyük sevaba nail olurlar. Şimdi bunu yine hadislerin dilinden öğrenmeye çalışalım:

Hz. Emir-ül Mû'minin Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Kadının cihadı, kocasına karşı olan görevlerini en iyi şekilde yerine getirmek (ve onu hoşnut etmesidir.)" [7]

Bir gün Ensar kadınlarından birisi olan Esmâ bint-i Yezid, ashabının arasında bulunduğu bir sırada Resulullah'ın (s.a.a) huzuruna vardı ve şöyle arz etti: "Anam, babam sana feda olsun; ben kadınların bir elçisi ve temsilcisi olarak huzurunuzda varmış bulunmaktayım. Canım size feda olsun, doğu veya batıda bulunup da benim huzurunuzda neden vardığımı duyan her kadın mutlaka benimle aynı şeyleri paylaşacaktır. Arzım şudur ki: Allah seni hak olarak bütün erkek ve kadınlara göndermiştir.

Ve biz sana ve seni gönderen Rabb'ine iman etmiş bulunuyoruz. Biz kadınlar, siz erkeklerin evlerinde oturarak, sizlerin isteklerini yerine getirmekte ve evlatlarınızın yükünü taşımaktayız.

Siz erkekler ise Cuma namazı, cemaat namazı, hasta ziyareti, cenaze merasimine katılma, hacetme ve hepsinden de önemlisi Allah yolunda cihad etme gibi amellerle biz kadınlara üstün kılınmışsınız. Sonra hacca, umreye veya sınırları korumaya çıktığınızda, elbiselerinizi dokuyan ve çocuklarınızı eğiten yine bizleriz. O halde ey Allah'ın Resulü, sevap ve mükafat açısından sizinle bir ortaklığımız var mı?"

Allah Resulü (s.a.a) o kadının bu sözlerinin ardından yüzünü asabına çevirerek şöyle buyurdu:

"Acaba bu kadının dini meselelerinden bu şekilde sorması gibi güzel bir konuşma dinlediniz mi?" Ashap da "Ya Resulallah, dediler biz bir kadının böyle konuşabileceğini sanmazdık." Sonra Allah Resulü (s.a.a) kadına dönerek şöyle buyurdu: "Ey kadın, git ve seni bekleyen kadınlara söyle ki, sizden her kim eşine karşı vazifelerini en güzel şekilde yerine getirir ve onu hoşnut etmeğe çalışır ve ona itaat etmeğe çalışırsa, erkeklerin alacağı o kadar sevabın hepsi ona da verilecektir." Bunu duyan kadın sevinçli bir şekilde ve tekbir ve tehlil getirerek Allah Resulü'nün

İşte ilahi adalet buna derler. Kadın-erkek arasındaki eşitlik böyle mi sağlanır, yoksa kadınlara da erkekler gibi, yaradılışları gereği kaldıramayacakları bir takım ağır yüklerin ve sorumlulukların yüklenmesiyle mi? Evet insanların amelleri, doğuracağı sonuçlar ile ölçülür; bu açıdan ise görüldüğü gibi kadınlara da erkeklere verilen mükafatların aynısı verilecektir; elbette vazifelerini yerine getirdikleri takdirde.

Bu mevzunun daha iyi pekişmesi ve bacılarımızın vazifelerini daha iyi müdrik olabilmeleri için birkaç hadisi daha bu bölüme eklemek istiyoruz.

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Bir kadın vefat ettiğinde kocası ondan razı ise, cennete girer." [9]

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Siz kadınlardan herhangi biri, evinde ev işleriyle meşgul olması vasıtasıyla (iman ve ihlas şartıyla) mücahidlerin cihad sevabını alır inşallah." [10]

Yine şöyle buyurmuştur: "Bir kimse, hanımının kötü ahlakına sabrederse, Allah ona Hz. Eyyub'a belalara sabretmesinin sevabını verir. Bir kadın da kocasının kötü ahlakına sabrederse, Allah ona Asiye bint-i Mezahim'in sevabının aynısını verir." [11]

Bir kişi Resulullah'ın yanına gelerek şöyle dedi: "Benim bir eşim var ki eve girdiğimde beni karşılar, evden çıktığımda uğurlar. Beni üzüntülü gördüğünde ise, nedir seni üzen? der; eğer geçim ve rızık sıkıntısı ise, buna kefil olan var (yani Allah rızka kefilidir; bilahare bir çıkış yolu bulunacaktır.) Eğer seni sıkan, rahatsız eden şey, ahiret endişesi ise, Allah bu sıkıntıyı artırsın (yani ahiret düşüncen çok olsun ki ona kendini hazırlayasın)." Bunu dinleyen Allah Resülü (s.a.a) şöyle buyurdu: "Allah'ın bir çok (özel) elemanları vardır ki bu kadın da onlardandır. Allah ona bir şehidin yarı sevabını verecektir." [12]

İmam Cafer-i Sadık (a.s)'dan şöyle rivayet edilmiştir: "Medine'li Müslümanlardan bir kişi bazı işleri için (yolculuğa) çıktı. Çıkarken hanımından o dönünceye kadar evden bir yere çıkmaması için söz aldı. Bu arada kadının babası hastalandı. O birisini Resulullah'a göndererek, kocasının yolculuğa çıktığını ve dönünceye kadar evden çıkmaması için söz aldığını, fakat bu arada babasının hasta olduğunu ve babasını ziyaret için izin verip vermediğini Resulullah'a sordu.

Allah Resülü cevaben: "Hayır, evinde otur ve kocana itaat et." buyurdu. Bilahare babası vefat etti. Bu sefer kadın gidip de babasına namaz kılması için izin istedi. Allah Resülü yine: "Evinde otur ve kocana itaat et." buyurdu. Böylece kadının babası defnedildi. Bu sefer Allah Resülü

birisini kadına yollayarak řu mesajı ilettil: "Hiç şüphesiz Allah, kocana itaat ettiğin için seni de, babanı da bağışladı." [13]

Hız. Ali (a.s): "Kadınlarınızın en hayırlısı eşlerine en çok mihriban ve çocuklarına en çok merhametli olan kimsedir." [14]

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Müslüman bir erkek, İslam'dan sonra, kendisine baktığında huzur bulan, emrettiğinde itaat eden ve gıyabında onun (haysiyetini) ve malını koruyan Müslüman bir eşten daha iyi bir (nimet) ve fayda elde etmemiştir." [15]

İmam Sadık (a.s): "Saliha bir kadın, salih olmayan bin erkekten daha hayırlıdır. Hangi kadın, kendi eşine yedi gün hizmet ederse, Allah onun yüzüne cehennemın yedi kapısını kapatır ve cennetin sekiz kapısını açar; hangisinden isterse içeri girer." [16]

Evet Allah-u Teala'nın kadınlara inayet ve lütfü bu kadar büyüktür. Elbette ki bütün bunlarda, başta iman ve ihlas şarttır. Yani Müslüman kadın bütün bunları Allah rızasını kazanma niyetiyle yaparsa tabii ki bu sevapları alır.

6- Kadınlar İçin Tehlike Çanları:

Buraya kadar Allah-u Teala'nın kadınlara olan lütuf ve inayetini gördük. Şimdi madalyonun diğer yüzüne bakıp kadınları bekleyen bazı tehlikelerden ve Allah korusun, vazifelerini yerine getirmedikleri ve İlahi ölçüleri dikkate almadıkları takdirde yüklenecekleri vebal ve katlanmaları gereken kötü sonuçlardan biraz bahsedelim ki inşaallah o tehlikelerden kendilerini koruyabilsinler Allah'ın yardımıyla.

İmam Cafer-i Sadık (a.s)'dan şöyle rivayet edilmiştir: "Bir kadın eşine, 'Ben senin yüzünden bir hayır görmedim.' derse, hiç şüphesiz ameli boşa çıkar ve yok olur." [17]

Resul-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Bir kadın, diliyle kocasına eziyet ederse, onu kendisinden razı edinceye kadar, Allah onun hiçbir tevbesini, keffaretini ve iyi ameli kabul etmez; hatta gündüzlerini oruç ve gecelerini ibadetle geçirse dahi." [18]

Yine şöyle buyurmuştur Efendimiz (s.a.a): "Hangi kadın kocasıyla müdara etmez ve onu güç yetiremeyeceği şeylere mecbur kılırsa, onun hiçbir iyi ameli kabul olmaz ve (tevbe etmeden ölürse,) Allah'ı gazaplandırdığı halde onun huzuruna varır." [19]

Yine şöyle uyarmaktadır hanımları: "Bir kadın, kocasının yatağını (haklı bir mazereti olmadan, küs bir şekilde) terk eder ve (başka bir yerde) sabahlarsa, sabah açılıncaya kadar melekler ona lanet okur." [20]

Bir başka hadis yine yüce Resulullah (s.a.a)'den, şöyle buyurmuştur: "Bir kadın, kocasının hakkını eda etmediği müddetçe, Allah'ın da hakkını eda etmiş olamaz." [21]

Allah Resulü'nün (s.a.a) ettiği dualardan biriside şudur: "Allah'ım, ihtiyarlık çağı gelmeden beni ihtiyarlatacak kadından sana sığınırım." [22]

İmam Musa-i Kazım (a.s)'a kocasını gazaplandıran kadının durumu sorulunca, şöyle buyurduğu nakledilmiştir: "Kocası ondan razı oluncaya kadar, günahkar sayılır." [23]

Elbette bunları burada aktarırken, "Erkek, başına buyruk, istediği her türlü haksızlığı eşine karşı yapabilir." diye bir şeyi söylemekten ve düşünmekten bile Allah'a sığınırız. O ayrı bir konudur ve erkek yaptığı en küçük haksızlığın bile karşılığını Adil Allah'ın adalet mahkemesinde bulur; eğer eşini kendisinden razı etmezse. Bizim burada muhatabımız kadınlar olduğu için, onlara özgü vazifelerini ve İlahi uyarıları aktarmaya çalışıyoruz. Allah kadın-erkek cümlemize rızası doğrultusunda hareket edebilmeği nasip buyursun. Amin!

7- Hanımların Bilmesi Gereken Birkaç Husus Daha:

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Allah, (kendilerini) erkeklere benzeten kadınları ve kadınlara (kendilerini) benzeten erkekleri lanetlemiştir." [24]

Resul-i Ekrem (s.a.a) kızı Hz. Fatıma'ya (s.a) hitaben şöyle buyurmuştur: "Ey Fatıma, her hangi bir kadın güzel bir şekilde süslenir ve güzel bir elbiseyle evinden çıkarak insanların dikkatini üzerinde toplar ve kendisine bakmalarını sağlarsa, yedi göğün ve yerlerin melekleri ona lanet eder ve ölüp de cehenneme girinceye kadar, Allah'ın gazabına mazhar olur. (Elbette tevbe edip dönüş yapar ve bir daha tekrarlamazsa o başka.)" [25]

İmam Sadık (a.s): "Bir insanın alçalıp rezil olması için, onu meşhur edecek (yani başkalarının dikkatini üzerinde yoğunlaştırıp, parmakla gösterilecek duruma getirecek) bir elbise giymesi yeterlidir." [26]

Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmaktadır: "Kalın olan (vücudu göstermeyen) elbiseler giyin; zira elbisesi ince olanın dini de ince (gevşek) olur." [27]

Hz. Ali (a.s) Resul-i Ekrem (s.a.a)'den şöyle duyduğunu naklediyor: "Zamanların en kötüsü olan ve kıyametin yaklaştığı bir zaman olan ahırüz-zamanda, bir çok kadınlar olacak ki örtülü oldukları halde çıplaktırlar; süslerini gösterirler; dinden çıkıp fitnelere girerler; şehvetlere yönelirler; nefsanî lezzetlere koşarlar ve haramları mubah kılarlar. Onlar cehenneme girip orada

ebedi olarak kalacaklardır. (Bütün bunlar tevbe edilmediği takdirde tabi.)" [28]

Bir hadiste şöyle geçmektedir: "Allah Resulü (s.a.a), kadınları dışarıya çıkarken başkalarının dikkatini üzerinde toplayacak elbiseler giymekten ve ses çıkaracak takılar takmaktan nehyetmiştir." [29]

Resul-i Ekrem (s.a.a)'den yine şöyle rivayet edilmiştir: "Kadın zarar görmeye müsait bir varlıktır; şeytan onun yanı başını kesiverir. (Onun için ya dışarıya çıkmamalı, yada çıktığında çok dikkatli olmalıdır.)" [30]

Hiz. Emir-ül Mû'minin (a.s): "Güzelliğin zekatı, iffetli ve hayalî olmağıdır." [31]

Yine şöyle buyurmuştur: "Haya ve iffet iman adabındandır; hür insanların özelliğı ve iyi insanların sıfatıdır." [32]

Evet haya ve iffet kadın-erkek bütün insanlar için önemlidir ve iman ve hürriyetin bir simgesi durumundadır; ancak kadınların taşıdığı tabii ve fiziksel yapılarından ve insanları etkileyecek özelliklerinden dolayı, haya ve iffet onlarda daha bir önem taşımaktadır.

Bu yüzden de Allah Resulü (s.a.a)'den şöyle rivayet edilmiştir: "Haya, on kısma ayrılmıştır; bunların dokuz kısmı kadınlara, bir kısmı ise erkeklere verilmiştir." [33]

Evet kadının iffetli ve hayalî olması toplumun iffetli ve selametli olması demektir; ama Allah korusun, kadının iffetsizliğı toplumun kötülöklere ve fesada sürüklenmesi ve selametini kaybetmesi demektir. İşte bu hakikat dikkate alınarak, bazı hadislerde "Kadın şeytanın bir tuzağıdır" [34] tabiri kullanılmıştır. Bu sözden maksat kadının yerilmesi ve kötülenmesi değil, onun çok dikkatli olması ve şeytanın bir tuzağı haline gelmekten kendisini koruyup kollaması gerektiğidir. Aksi halde hem kendisi, hem de toplumu fesada sürüklemesi kaçınılmaz olur. Nasıl ki maalesef günümüzde büyük ölçüde öğle olmuştur. Allah kadın-erkek cümlemizi, şeytanın ve nefsimizin şerrinden korusun. Amin!

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Kim namahrem bir kadınla tokalaşırsa, Allah-u Teala'yı gazaplandırır." [35]

Şimdi bir bu hadisi şerifi dikkate alın; birde bazılarının getirdiğı bahaneleri. Eğer tokalaşmazsak ne derler? Aman kırılırlar, küser öfkelenirler, gerici derler. Hadi bakalım, Allah'ın gazabını almak, azabını hak etmek mi daha önemlidir, yoksa neye kızıp neye öfkeleneneceklerini bilmeyen, bir gün dost bir gün düşman olan, zayıf ve zavallı mahlukatın rıza ve gazabını kazanmak mı?! Karar sizin!

İmam Cafer-i Sadık (a.s): "Hiç bir kadının, evinden dışarı çıkarken elbisesine güzel koku sürmemesi gerekir." [36]

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Bir kadın kocasından başkası için güzel koku sürünürse; cenabetinden yıkandığı gibi yıkanıp o kokuyu vücudundan temizlemediği müddetçe namazı kabul olmaz."

(Yani o namaz boynundaki vazifeyi kaldırsa da, o namazdan sevap almaz.) [37]

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Kadının kocasından başkası için güzel koku sürünmesi, ateş ve zilleti satın alması demektir." [38]

Evet bu hadislerin ne demek istediği ve neden bu kadar bu meselelere dinimizde önem verildiği açıktır. Zira kadın ve erkek Allah'ın belirlediği ölçüler dahilinde hareket ederlerse, bir taraftan toplum her türlü fesad ve şaibeden uzak kalırlar; diğer taraftan aile ortamında karı-kocalar birbirlerine daha çok ısınır ve bağlanırlar ve tabii ihtiyaçlarını Allah-u Teala'nın helal kıldığı sınırlar dahilinde bertaraf ederler. Bugün, ailelerdeki huzursuzlukların büyük bir kısmı işte bu ilahi ikazların dikkate alınmamasından kaynaklanmıyor mu?!

İmam Bakır (a.s): "Kadının (aile ortamında) kendini bakımsız tutması yakışmaz; boynuna asacağı bir kolyeyle, eline süreceği birazcık kınayla da olsa, kendisini süssüz ve ziynetsiz bırakmasın." [39]

İmam Cafer-i Sadık (a.s): "Sizin en iyi kadınlarınız, kokusu güzel ve yemeği (yemek yapması) güzel olan kimsedir..." [40]

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Üç (ses) perdeleri yırtarak, Allah-u Teala'nın huzuruna varır; (Allah'ı hoşnut eder). -Âlimlerin kalemlerinin sesi, mücahidlerin ayak sesleri, iffetli kadınların iplik dokuma, elbise dikme sesleri." [41]

İşte zahirde önemsiz gözüken, ama kadınların yapı ve tabiatına uygun şeylerle uğraşmasının Allah katındaki önemi. Elbette hadiste söylenen şey bir örnek olarak verilmiştir.

Biz bu bölümü yine uyarı niteliğini taşıyan birkaç hadisle noktalıyoruz;

Resul-i Ekrem (s.a.a): "En kötü kadınlarınız, hayadan yoksun, (kocasına karşı) dili uzun ve ağzı bozuk olan kimsedir." [42]

Bir başka hadisinde şöyle buyurmaktadır Efendimiz (s.a.a): "Kadınlarınızın en kötüsü, temizliğine dikkat etmeyen, inatçı ve (kocasına karşı) asi olan kimsedir." [43]

Yine şöyle buyurmaktadır: "Kadınlarınızın en kötülerinden birisi, kötülükten kaçınmayan, kinci olan kimsedir." [44]

-
- [1]- Müstedrek-ül Vesail, C.2, S.614
[2]- Vesail-üş Şia, C.15 S.105
[3]- Kenz-ül Ummal, Hadis: 45391
[4]- Kenz-ül Ummal, Hadis: 45400
[5] Men La Yahzurh-ul Fakih, C. 3, S.561
[6]- El-Kafi, C.5, S.325
[7]- Bihar-ül Envar, C.100, S.252
[8] El-Mizan, C. 4 S. 350
[9] Nehc-ül Fesaha, S. 205 HadiS. 1022
[10] Nehc-ül Fesaha, S. 592 HadiS. 2892
[11] Vesail-üş Şia C. 14 S. 17
[12] Mekarim-ül Ahlak, S. 245
[13]- Men La Yahzurh-ul Fakih, C.3, S.442
[14]- El-Kafi
[15]- Vesail-üş Şia, C.14, S.23
[16]- Vesail-üş Şia, C.14, S.15
[17]- Men La Yahzurh-ul Fakih, C.3, S.440
[18]- Bihar-ül Envar, C.103, S.244
[19]- Bihar-ül Envar, C.100, S.244
[20]- Nehc-ül Fesaha, S.36, Hadis: 187
[21]- Mekarim-ül Ahlak, S.247
[22]- Kısar-ul Cümel, C.2, S.256
[23]- Kısar-ul Cümel, C.2, S. 258
[24]- Nehc-ül Fesaha, S.474, Hadis: 2234
[25]- Şehab-ül Ahbar
[26]- Bihar-ül Envar, C.78, S.252
[27]- Bihar-ül Envar, C.79, S. 298
[28]- Mirat-ün Nisa, S.130
[29]- Müstedrek-ül Vesail, C.14, S.280
[30]- Mizan-ül Hikme, C.2, S.259
[31]- Gurer-ul Hikem
[32]- Gurer-ul Hikem

- [33]- Kenz-ül Ummal, Hadis: 5769
- [34]- Nehc-ül Fesaha, C.1, S.635
- [35]- Simay-ı Banevan, S.49
- [36]- El-Kafı, C. 5, S. 519
- [37]- Men La Yahzurh-ul Fakih, C.3, S.440
- [38]- Nehc-ül Fesaha, C.1, S.36
- [39]- Vesail-üş Şia, C.14, S. 118
- [40]- Vesail-üş Şia, C.14, S. 15
- [41]- Şehab-ül Ahbar
- [42]- Bihar-ül Envar, C.103, S.240
- [43]- Vesail-üş Şia, C.14, S.9
- [44]- Müstedrek-ül Vesail, C.14, S.165